

Podczas posiedzenia Rady Ministrów, które odbyło się 12 września, rząd przyjął projekt ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, przedłożony przez ministra edukacji narodowej.

Przyjęty projekt wprowadza istotne zmiany nie tylko w sposobie finansowania oświaty, ale także w ustawie Karta Nauczyciela. To pierwszy etap planowanych rozwiązań, które docelowo mają uporządkować system finansowania zadań oświatowych, tak aby był on przejrzysty i łatwiejszy w stosowaniu przez organy prowadzące szkoły, w tym samorządy, a także dyrektorów szkół i innych placówek oświatowych. Zmienione zostaną także regulacje odnoszące się do wykonywania zawodu nauczyciela, przede wszystkim dotyczące czasu pracy, awansu zawodowego (powiązaniu go z wynagrodzeniem) i urlopu. Jak podano w komunikacie wydanym po posiedzeniu, *Wprowadzone rozwiązania wychodzą naprzeciw oczekiwaniom samorządów terytorialnych i nauczycieli*. Zmiany w finansowaniu zadań oświatowych.

Zgodnie z projektem **dotacja z budżetu państwa dla jednostki samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań dotyczących wychowania przedszkolnego, naliczana będzie według organu prowadzącego i organu rejestrującego, nie zaś według położenia placówki przedszkolnej**.

W związku z licznymi postulatami dyrektorów szkół oraz samorządów, zaproponowano zmiany dotyczące rozliczania wykorzystania dotacji celowej.

Dotacja celowa będzie naliczana i przekazywana do wysokości maksymalnych kwot na ucznia danej klasy, zróżnicowanych w zależności od etapu edukacyjnego. Szkoła będzie miała do wykorzystania łączną kwotę dotacji i dyrektor szkoły zdecyduje o podziale pieniędzy na podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe dla danej klasy. W praktyce oznacza to, że dyrektor będzie mógł w uzasadnionych przypadkach zwiększyć np. koszt zakupu kompletu podręczników na jednego ucznia, tj. dokonać przesunięć środków finansowych między odpowiednimi klasami. **Zaproponowano, aby koszty obsługi tego zadania wynosiły 1 proc. przekazanej samorządom kwoty dotacji celowej (a nie wykorzystanej, jak obecnie).**

Powyższa zmiana nie dotyczy natomiast dotacji przekazanych na uczniów mających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (zwiększanych wskaźnikami). Koszt zakupu kompletu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla tych uczniów nie będzie mógł jednak przekroczyć rocznie kwot dotacji celowej na ucznia określonych w ustawie.

Wprowadzono przepisy stanowiące, że dotacja celowa będzie rozliczana z łącznej kwoty dotacji udzielonej na wyposażenie szkoły w podręczniki, materiały edukacyjne lub ćwiczeniowe, w danym roku budżetowym. Nowa konstrukcja rozliczenia i wykorzystania dotacji ma pozwolić na uelastycznienie procesu zapewnienia uczniom podręczników, materiałów edukacyjnych lub ćwiczeniowych. Dodatkowo, dyrektorom szkół, jednostkom samorządu terytorialnego oraz wojewodom łatwiej będzie rozliczać środki z dotacji.

Jedną z najważniejszych zmian w kwestii dotowania placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek będzie odejście od pojęcia rodzaju szkoły przy wyliczaniu dotacji dla szkół.

Problemy interpretacyjne powodował brak definicji rodzaju szkoły. Dlatego zamiast uzależnienia naliczania dotacji dla szkół od rodzaju szkoły, zaproponowano odniesienie do kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Taka konstrukcja znacznie

uprości system określania wysokości dotacji, wyeliminuje także pojawiające się wątpliwości i rozbieżności w systemie udzielania dotacji.

Wprowadzono także definicję wskaźnika zwiększającego. Chodzi o to, aby w przypadku dotowanych szkół publicznych, odpowiednio zwiększyć kwotę na ucznia przeznaczoną w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego, uwzględniając wszystkie wydatki ponoszone przez ten samorząd na szkoły danego typu (ponad kwotę naliczaną w części oświatowej subwencji ogólnej). **W konsekwencji zmieni się sposób wyliczania wysokości dotacji dla szkół.**

W przypadku szkół publicznych (w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki oraz tych, w których takiego obowiązku nie ma) dotacja określana będzie na każdego ucznia w wysokości równej kwocie przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego na takiego ucznia, i przemnażana dodatkowo przez wskaźnik zwiększający dla szkół danego typu. Przepisy te będą również stosowane do szkół specjalnych. Rozwiązanie to, jak podaje Kancelaria Prezesa Rady Ministrów znacząco uprości procesy udzielania dotacji przez samorządy.

W przypadku szkół niepublicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, dotacja określana będzie na każdego ucznia w wysokości równej kwocie przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla JST na takiego ucznia.

W przypadku szkół niepublicznych, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, dotacja będzie określana na każdego ucznia – uczestniczącego w co najmniej 50 proc. obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącu – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jst.

Część dotacji dla szkół, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki uzależniona będzie od zdanego egzaminu przez ucznia (egzamin maturalny lub potwierdzający kwalifikacje w zawodzie). Część dotacji będzie wypłacana jak dotychczas na ucznia, a część po zdanym egzaminie – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla JST, pod warunkiem, że osoba prowadząca szkołę udokumentuje zdanie egzaminu.

Ważną zmianą będzie przyznawanie dotacji tylko na jednego ucznia będącego uczniem więcej niż jednej dotowanej placówki wychowania przedszkolnego lub dotowanej szkoły dla dorosłych. Uczniom, którzy realizują roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne poza placówką przedszkolną, dotacja nie będzie przysługiwała.

Wypłacenie dotacji uzależnione będzie nie tylko od podania planowanej liczby uczniów do 30 września, ale także dodatkowo od przekazania danych do Systemu Informacji Oświatowej według stanu na 30 września. Te zmiany pozwolą na uszczelnienie budżetów samorządów.

Źródło: KPRM